

Protokoll 10/2018

fört vid Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnds
sammanträde torsdagen den 22 november 2018 kl. 18:00-
19:15, Telefonvägen 30, Konferensanläggningen en trappa
ner

Ledamöter

Jessica Jormtun (MP) Ordförande
Ann-Marie Strömberg (V) Vice ordförande
Anette Hellström (M)
Tomas Tetzell (M)
Tita Bergquist (M)
Abit Dundar (L)
Anna Wåglund (L)
Johan Faxér (MP)
Eva Fagerhem (S)
Malte Sigemalm (S)
Mikael Nilsson (M) ersätter Lars Svärd (M)
Maria Skalin Alströmer (MP) ersätter Lina Pennlert (S)
Bror Eriksson (S) ersätter Mathias Walldén (S)

Ersättare

Henrik Lundberg (M)

Övriga närvarande

Anders Carstorp Stadsdelsdirektör
Toni Mellblom Avdelningschef
Lars Wennberg Avdelningschef §§1-19
Linda Palo Avdelningschef §§1-19
Gunilla Davidsson Avdelningschef §§1-19
Marja Kammouna Avdelningschef §§1-19
Boris Graje Enhetschef §§1-19
Charlotte Andersson Personalföreträdare (Kommunal) §§1-19
Camilla Höglund Nämndsekreterare
Aminda Sörhus Tj. nämndsekreterare

Justerare

Jessica Jormtun (MP), Eva Fagerhem (S)

Datum för justering

2018-11-27

Paragraf

§§1-21

Sekreterare

Aminda Sörhus

ÄRENDELISTA

- §1 Val av justerare och dag för justering
- §2 Attraktiv badplats vid Trekanten
- §3 Ny förskola på fastigheten Packrummet (Zachrisberg)
- §4 Förlängning av avtal - Markarbeten, parkinvesteringar, större underhållsinsatser och övriga anläggningsarbeten
- §5 Öka tryggheten i Vinterviken
- §6 Uppdatering av delegationsordningen
- §7 Nämndens sammanträdestider 2019
- §8 Revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg
- §9 Färdplan för ett Stockholm för alla
- §10 Värna föreningslivets plats i det offentliga rummet
- §11 Stockholmsenkäten 2018
- §12 Protokoll från pensionärsrådet
- §13 Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor
- §14 Protokoll från förvaltningsgruppen
- §15 Anmälan av månadsrapport för oktober
- §16 Anmälan av delegationsbeslut
- §17 Anmälan av inkomna skrivelser till nämnden
- §18 Anmälan av rapporter, diarieförda ärenden samt balanslista
- §19 Nämndens och förvaltningens frågor
- §20 Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS kvartal 3 för 2018
- §21 Anmälan av sociala delegationens protokoll

§ 1**Val av justerare och dag för justering**

Ordföranden Jessica Jorntun (MP) öppnade mötet.

Mötet ajournerades kl. 18.05–18.55 för Öppet forum med allmänhetens frågestund. Öppet forum innehöll tema om Relationsvårdscentrum Sydväst. Enhetschef Anna Tsekas informerade.

Jessica Jorntun (MP) och Eva Fagerhem (S) utsågs att justera dagens protokoll. Justering sker 27 november 2018.

Dagordningen godkändes.

§ 2**Attraktiv badplats vid Trekanten**

Svar på medborgarförslag

HL 2018/512

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har kommit in till Hägersten Liljeholmens stadsdelsnämnd med ett önskemål om att utveckla Trekantens strandbad. Medborgaren vill bland annat att det byggs en kiosk vid badet, att en parkväg flyttas och att badplatsen breddas.

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget är bra och kommer att se över möjligheten att bredda badplatsen. Förvaltningen kommer också att utreda möjligheten att flytta parkvägen. Ett genomförande är beroende på vad åtgärderna kostar och om det ryms inom nämndens parkbudget. En kiosk är däremot inte möjlig eftersom förvaltningen inte har i uppdrag att bygga eller äga några byggnader. Det finns heller ingen byggrätt på platsen.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/512-5 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Attraktiv badplats vid Trekanten
- HL 2018/512-1 Medborgarförslag om en attraktiv badplats vid Trekanten

§ 3**Ny förskola på fastigheten Packrummet (Zachrisberg)**

Inriktningsbeslut

HL 2018/651

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ger stadsdelsförvaltningen i uppdrag att av fastighetskontoret beställa framtagande av hyresoffert gällande en ny permanent förskola på fastigheten Packrummet 12 (Zachrisberg).

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsförvaltningen vill beställa av fastighetskontoret att ta fram en hyresoffert för en ny förskola på fastigheten Packrummet 12 (Zachrisberg). Hyresofferten innefattar en ny förskola i bottenvåningen på ett flerfamiljshus med plats för fyra förskolegrupper i kvarter 2.

Förskolan är en av tre förskolor med totalt omkring 15 avdelningar som ska täcka förskolebehovet när omkring 900 nya bostäder byggs intill Årstabergets pendeltågsstation.

Detaljplanen vann laga kraft år 2016 och byggaktören Ikano räknar med en produktionsstart av första etappen tidigast under 2020. Det innebär att förskolan kan stå färdig år 2022. Årshyran för den nya förskolan beräknas bli 1 674 00 kronor vilket motsvarar en hyra per barn om 23 250 kronor.

Förslag till beslut

Jessica Jorntun m.fl. (MP), Anette Hellström m.fl. (M) och Abit Dundar m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Ann-Marie Strömberg (V) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Eva Fagerhem m. fl. (S) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservationer

Ann-Marie Strömberg (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Stadsdelsnämnden beslutar att som yttrande överlämna och i huvudsak åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande, samt att därutöver anföra följande.

Planeringen av hela Årstadal-Marieviksområdet bygger på en mycket hög exploatering. Barnperspektiv har dessvärre sänkts och grönytorna är underdimensionerade. När förskolor och skolor inte planeras in från början blir det svårt att rätta till i efterhand. När det inte finns några ytor kvar att bygga på blir resultatet att förskolor, skolor och de boende tvingas samsas om otillräckliga parkytor vilket leder till stort slitage och trängsel på de alltför små grönytorna.

I nybyggda bostadsområden flyttar det in unga människor och unga människor får barn, det är närmast en naturlag. Därmed måste det också planeras för och inrättas förskolor och skolor och behovet av uteyta tillgodose. Vi delar stadsdelsförvaltningens oro i detta ärende, då utsläppsgården är alltför liten och därtill med begränsat ljusinsläpp på grund av de omgivande höga husen, och då förskolan kommer att som uteyta dela den näraliggande parken med ytterligare två förskolor utan egen gård, med elever i den nya skolan och med boende i omgivande kvarter.

Det är svårt att hitta en bra lösning så här sent i planeringsstadiet. Men vi förväntar oss att lärdomen om den bristande planeringen för Årstadal-Marieviksområdet leder till bättre framförhållning och bättre barnperspektiv i fortsättningen.

Förskolor och skolor skall planeras in från början och byggas som fristående enheter med tillräckliga gårdar och skolgårdar. Det kan finnas bostadsområden där förskolor kan förläggas till bostadshusens bottenvåningar, men då måste det samtidigt planeras för ordentliga uteytor och inte enbart utsläppsgårdar. Och parker skall ingå som en självklar del i stadsbilden."

Eva Fagerhem m. fl. (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att nämnden i huvudsak godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande samt därutöver anför följande.

Den planerade förskolan kommer att ha 72 barn. Förskolans utegård är på ca 440 kvm, vilket endast ger cirka 6,1 kvm per barn, och har också ett begränsat ljusinsläpp, främst på grund av de höga hus som omger gården.

Förskolan har tillgång till en ”utsläppsgård” på ca 200 kvm i en närliggande park. Denna park som finns intill kvarteret är liten och omgiven av stark trafik. Dess ytor kommer att efterfrågas av ytterligare två förskolor utan egen gård, av elever i den nya skolan och av boende i omgivande kvarter.

Med alltför små förskolegårdar blir konkurrensen stor om kringliggande parkytor vilket medför ett alltför stort slitage på dessa. Förskolan i fastigheten Packrummet 12 uppfyller inte förvaltningens önskemål om 10 kvm per barn för gårdar i bottenvåningen på flerbostadshusen och ger inte de möjligheter för barnen att utvecklas som utelek kan ge.

Förvaltningen bör skyndsamt söka efter andra lösningar för de övriga två planerade förskolorna i de intilliggande kvarteren. Förvaltningen bör också fortsättningsvis på ett tydligare sätt beskriva de negativa konsekvenserna för barnen i remissvar på detaljplaner som inte ger tillräckligt bra förutsättningar för förskolornas utemiljö."

Handlingar i ärendet

- HL 2018/651-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Ny förskola Packrummet

§ 4**Förlängning av avtal - Markarbeten, parkinvesteringar, större underhållsinsatser och övriga anläggningsarbeten**

HL 2017/592

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner att avtalet med Bite Mark & Anläggning AB, organisationsnummer 556626-8537 förlängs från 15 maj 2019 till 14 maj 2020.

Sammanfattning av ärendet

Markarbeten, parkinvestering, större underhållsinsatser och övriga anläggningar sköts på entreprenad av Bite Mark & Anläggning AB. Avtalet har förlängts en gång och löper ut 14 maj 2019 och föreslås förlängas till 14 maj 2020.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ann-Marie Strömberg (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande.

"Vi anser att det är mycket viktigt att även nämnden har möjlighet att noga följa upp hur upphandlade entreprenörer sköter de verksamheter de enligt avtal har ansvar för. För att kunna göra detta krävs ett bättre underlag inför beslut om exempelvis förlängningar av avtal. Inför beslut om kommande förlängningar önskar vi därför en mer utförlig dokumentation kring hur avtalskrav har uppfyllts under avtalsperioden."

Handlingar i ärendet

- HL 2017/592-4 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande
Förlängning av avtal markarbeten, parkinvesteringar m.m.

§ 5**Öka tryggheten i Vinterviken**

Svar på skrivelse från (M)

HL 2018/657

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Moderaterna.

Sammanfattning av ärendet

Moderaterna har inkommit med en skrivelse där de beskriver en ökad otrygghet i Vinterviken i form av stölder, skadegörelse, ordningsstörningar med mera och vill därför att stadsdelsförvaltningen ska utreda vad som kan göras för att öka tryggheten och åtgärda problemen i Vinterviken.

Stadsdelsförvaltningen arbetar kontinuerligt med att förebygga brott och skapa trygghet i stadsdelsområdet i samverkan med ett flertal olika aktörer. I samverkansöverenskommelsen med polisen uppdateras den lokala lägesbilden kontinuerligt utifrån statistik och information från olika aktörer i området. I samverkan ansvarar stadsdelsförvaltningen för den upplevda tryggheten i den fysiska miljön i stadens parker och det preventiva arbetet medan ordningsstörningar och brottslighet är polisens ansvar.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/657-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Öka tryggheten i Vinterviken - svar på skrivelse från (M)
- HL 2018/657-3 Bilaga 2 Skrivelse från Vintervikens koloniförening (dnr HL 2018-552)
- HL 2018/657-4 Bilaga 3 Stadsövergripande rutiner för avhysning av illegala boplatser

§ 6**Uppdatering av delegationsordningen**

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

HL 2018/92

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd delegerar samtliga beslut av ärenden som anges i den bilagda delegationsordningen till förvaltningschef enligt 7 kap. 6 § kommunallagen.
2. Nämnden ger förvaltningschefen rätt att vidaredelegera ärendena till lägst den nivå som finns angiven i delegationsordningens kolumn ”Delegat”.
3. Beslut som delegeras ska anmälas i den ordning som anges i kolumnen ”Kommentar” i delegationsordningen.

Sammanfattning av ärendet

Nämndens delegationsordning ses över regelbundet för att beslutsfattandet ska vara så effektivt som möjligt. I detta ärende föreslår förvaltningen bland annat ändringar av delegat inom äldreomsorgen avseende personalärenden, kompletteringar inom stadsmiljöområdet, utökad delegation till Stockholms Trygghetsjour samt ändring på grund av nya regler om adoptioner.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/92-17 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Uppdatering av delegationsordningen
- HL 2018/92-18 Delegationsordning 2018-11-22

§ 7**Nämndens sammanträdestider 2019**

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

HL 2018/700

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd håller sitt första sammanträde 2019 onsdag 2 januari klockan 9.00 för val av social delegation.

Stadsdelsnämnden fastställer följande sammanträdestider för 2019, samtliga torsdagar klockan 18.00, Telefonvägen 30, i konferensanläggningen en trappa ner:

31 januari, 21 februari, 28 mars, 25 april, 23 maj, 13 juni, 29 augusti, 26 september, 24 oktober, 28 november, 19 december.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen föreslår sammanträdestider för 2019 med utgångspunkt från stadsledningskontorets tidplan för budget- och uppföljningsarbete. Sammanträdena är öppna för allmänheten och inleds klockan 18.00 med öppen frågestund för allmänheten.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/700-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Nämndens sammanträdestider 2019

§ 8**Revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg**

Yttrande till kommunstyrelsen

HL 2018/713

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Stadsledningskontoret föreslår att reglerna för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad revideras.

Syftet med förändringen är att stärka förskolornas förutsättningar att bedriva verksamhet med hög kvalitet. Revideringen innebär en återgång till tidigare regler där barn till föräldralediga med annat barn ges rätt till plats i förskola om max 30 timmar per vecka.

Förvaltningen instämmer i att revideringen stärker förskolornas möjlighet att erbjuda en god pedagogisk omsorg och att det sannolikt kommer att bidra till att förbättra medarbetarnas arbetssituation.

Förslag till beslut

Jessica Jorntun m.fl. (MP), Anette Hellström m.fl. (M) och Abit Dundar m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Ann-Marie Strömberg (V) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Eva Fagerhem m. fl. (S) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Marie Strömberg (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Stadsdelsnämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag till beslut, samt att anföra följande.

Alla barns rätt till att få vara på förskolan på heltid är en viktig reform. Stockholm har en förskole-verksamhet med hög kvalitet och mycket engagerad personal. En verksamhet som också föräldrarna ger mycket höga betyg. Reformen ökar barns tillgång till den sociala gemenskapen och den pedagogiska utvecklingen förskolan ger dem. Den ger också ökad valfrihet till föräldrarna och underlättar vardagen för familjerna.

Innan något välgrundat beslut i frågan kan fattas måste effekterna av regeländringen som gjordes 2016 utvärderas. Beslutsunderlaget från både stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningen är alldeles för tunt.

- Hur många barn har gått över från 30 till 40 timmars vecka? Finns det skillnader mellan stadsdelsnämnderna?
- Hur har barnens dagar påverkats av att de nu vistas på heltid i förskolan? Hur har de övriga barnen påverkats? Har det blivit konsekvenser för den pedagogiska verksamheten?
- Hur mycket har personalens arbetsbelastning ökat med anledning av regeländringen? Hur har den påverkat schemalaggningsen? Har den haft betydelse i samband med nyrekrytering av personal?

Reformen genomfördes utan något tillskott av medel eftersom förskolan redan tidigare fått heltidsersättning för dessa barn. Hur mycket medel skulle behöva tillföras för att reformen inte ska ha några negativa effekter för förskolans verksamhet?

Det är av stor betydelse att förskolorna får tillräckliga resurser för att kunna bedriva en god pedagogisk verksamhet. Finansborgarrådets förslag till budget för 2019 innebär nedskärningar även inom förskolans område. Att ta bort rätten till heltid för föräldraledigas barn är ingen lösning på förskolans resursbehov.

Vi har full förståelse för att förskolornas personal har en pressad arbetssituation, men vi har inte fått svar på frågan om det beror på att barn till föräldralediga föräldrar fått möjlighet till heltidsvistelse

på förskolorna. I stället ser vi ett stort behov av stärkta resurser till förskolorna som ger möjlighet till mindre barngrupper, höjd grundbemanning och fasta vikarier."

Eva Fagerhem m. fl. (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att nämnden som svar på remissen anför följande.

Alla barns rätt till att få vara på förskolan på heltid är en viktig reform. Stockholm har en förskoleverksamhet med hög kvalitet och mycket engagerad personal. En verksamhet som också föräldrarna ger mycket höga betyg. Att gå på förskola är betydelsefullt för barns utveckling och ger bättre förutsättningar för att nå kunskapsmål och att trivas i skolan. Reformen ökar barns tillgång till den sociala gemenskapen och den pedagogiska utvecklingen förskolan ger dem. Den har också gett ökad valfrihet till föräldrarna och underlättar vardagen för familjerna.

Med det här förslaget till revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg får barn rätt till heltid på förskolan tills de får ett syskon. Då dras den rätten in. Vi tycker att även barn som får ett syskon ska ha rätt att delta i förskolans verksamhet på samma villkor som andra barn.

Förskolan ska självklart ha goda förutsättningar för att bedriva en verksamhet med hög kvalitet och all personal ska ha en bra arbetsmiljö och arbetssituation. Vi tycker inte att lösningen på de utmaningar förskolan har är att sänka ambitionerna genom att försämra barns rätt till förskolans så viktiga verksamhet. Istället bör man göra ytterligare satsningar, stärka resurserna till förskolan och öka grundbemanningen. Det är bra både för den pedagogiska kvaliteten och för personalens arbetssituation. Arbetet med att lösa förskolans vikariebehov med fast anställd personal bör också fortsätta.

Vi prioriterar förskolan framför skattesänkningar. De nu gällande reglerna för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg bör lämnas oförändrade."

Handlingar i ärendet

- HL 2018/713-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg
- HL 2018/713-1 Remissbrev - Revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg

- HL 2018/713-1.1 Remissunderlag - Revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg SLK tjut
- HL 2018/713-1.2 Remissunderlag - Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg Bilaga

§ 9**Färdplan för ett Stockholm för alla**

Yttrande till kommunstyrelsen

HL 2018/505

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lämnar remissen utan eget ställningstagande.

Sammanfattning av ärendet

I remissen från kommunstyrelsen lämnas förslag på en Färdplan för ett Stockholm för alla i syfte att fokusera resurser för att uppnå en socialt hållbar utveckling och stärka styrningen mot Vision 2040 – Ett Stockholm för alla. I färdplanen identifieras strategier för att mobilisera stadens nämnder och bolagsstyrelser kring åtgärder som stärker en socialt hållbar utveckling. Färdplanen syftar också till att göra det tydligt för externa aktörer hur staden ser på dessa utmaningar. Stadsledningskontorets (SLK) tjänsteutlåtande innefattar resonemang om prioriterade etappmål på vägen mot ett Stockholm för alla. Färdplanen innehåller analyser och förslag för att stärka människors utveckling, hälsa och livschanser inom de fyra målområdena uppväxt och utbildning, arbete och företagande, boende och stadsmiljö samt demokrati och trygghet. Inom varje målområde föreslås strategier.

Förslag till beslut

Jessica Jorntun m.fl. (MP), Anette Hellström m.fl. (M) och Abit Dundar m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta att lämna remissen utan eget ställningstagande.

Ann-Marie Strömberg (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom Jessica Jorntun m.fl. (MP), Anette Hellström m.fl. (M) och Abit Dundar m.fl. (L) förslag.

Reservationer

Ann-Marie Strömberg (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag.

"Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen."

Särskilt uttalande

Ann-Marie Strömberg (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande.

"Stockholm ska vara en öppen och jämlik stad utan segregation och diskriminering. En stad där alla invånare har goda livsvillkor och möjlighet att förverkliga sina drömmar. En av politikens viktigaste uppgifter är att undanröja de klyftor och hinder som begränsar människor att nå sin fulla potential. Vi vill fortsätta bygga ett samhälle där vi hjälper varandra att få möjlighet att växa och utvecklas. Stockholm blir starkare av att människor i alla stadsdelar får samma möjligheter och förutsättningar.

Färdplanen för ett Stockholm för alla möjliggör att stadens nämnder, bolag och verksamheter arbetar utifrån gemensamma strategier för en socialt hållbar utveckling. Strategierna inom de fyra målområden som lyfts i färdplanen är väl avvägda med utgångspunkter i kommissionens arbete, Agenda 2030 och med sikte på att visionen "Ett Stockholm för alla" ska uppnås till år 2040.

Uppväxt och utbildning

Allt arbete för jämlikhet och mot segregation börjar med att ge alla barn jämlika uppväxtvillkor. Förskolan har ett mycket viktigt kompensatoriskt uppdrag och satsningarna på fler förskolelärare, mindre barngrupper och barns rätt till heltid måste därför fortsätta. Stockholm är på rätt väg och det är viktigt att det ambitiösa arbetet som påbörjats under den gångna mandatperioden inte tappar styrfart.

Arbete och företagande

Människors vilja att växa, att bidra och ha egen försörjning är stadens viktigaste tillgång. Stockholms konkurrenskraft ska stärkas med satsningar på kunskap, färdigheter, kompetens och ett starkt innovationsklimat.

Insatserna för att fler stockholmare ska komma i arbete har gett resultat. Allt färre är beroende av ekonomiskt bistånd för att klara sig och arbetslösheten är på historiskt låga nivåer. Arbetet med att ge människor en egen försörjning, exempelvis genom 90-dagarsgarantin och skapande av arbetsplatser i ytterstaden måste fortsätta.

Boende och stadsmiljö

Bostadsbristen leder till ökad segregation, trångboddhet och är ett av de största hindren för fortsatt tillväxt. För att den goda utvecklingen med att bryta segregationen inte ska stagnera måste staden fortsätta prioritera byggande av hyresrätter och av bostäder med rimliga boendekostnader. Att sälja ut eller ombilda hyresrätter som den borgerliga majoriteten aviserat är inte rätt väg att gå. Den höga takten i bostadsbyggandet måste istället fortsätta.

Demokrati och trygghet

I en tid när många känner oro för en ökad polarisering och för det demokratiska samhället är det viktigt att arbeta aktivt för att säkerställa att Stockholm är en stad där alla människor är välkomna och trygga, oavsett könsidentitet, etnisk tillhörighet, sexualitet, funktionsvariation, religiös åskådning eller ålder. Insatserna för att stärka den lokala demokratin måste fortsätta. Vi vill därför arbeta vidare med att utveckla samarbetet med civilsamhället, medborgardialoger och en trygg stadsmiljö."

Handlingar i ärendet

- HL 2018/505-1 Remissbrev - Färdplan för ett Stockholm för alla
- HL 2018/505-1.1 Remissunderlag - Färdplan för ett Stockholm för alla
- HL 2018/505-1.2 Remissunderlag - Färdplan för ett Stockholm för alla, Remissutgåva
- HL 2018/505-2 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande Färdplan för ett Stockholm för alla- remissvar

§ 10

Värna föreningslivets plats i det offentliga rummet

Anmälan av svar från Trafiknämnden

HL 2017/537

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HL 2017/537-6 Anmälan av svar från Trafiknämnden - Värna föreningslivets plats i det offentliga rummet

§ 11**Stockholmsenkäten 2018**

Resultat för Hägersten-Liljeholmen

HL 2018/711

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Stockholmsenkäten genomförs vartannat år och är en stadsövergripande undersökning om ungdomars levnadsvillkor som bland annat omfattar frågor om alkohol-, narkotika- och tobaksvanor, kriminalitet, trygghet samt psykisk hälsa.

Enkäten genomfördes under våren 2018 i grundskolans årskurs 9 och i gymnasiet år 2 under lektionstid. Svaren baseras på ungdomar som bor i stadsdelsområdet Hägersten-Liljeholmen oavsett var de går i skolan.

I årets mätning ser förvaltningen flera positiva trender för Hägersten-Liljeholmen men även utvecklingsområden. Stadsdelsområdet har över tid en positiv utveckling när det gäller tobak, alkohol och brottslighet. Årets mätning visar att andelen ungdomar som har använt narkotika ökar, flickors psykiska hälsa har försämrats och andelen pojkar som spelar om pengar ökar.

I samverkan med övriga aktörer i stadsdelsområdet kan det preventiva och behandlande arbetet fortgå och utvecklas ytterligare i linje med Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopings- och tobakspolitikerna 2018-2021.

Arbetet med ungdomar som använder narkotika, flickors psykiska hälsa och pojkars spel om pengar behöver prioriteras och stadsdelsförvaltningen kommer att göra fördjupade analyser i de områden där behov av konkreta åtgärder för att vända negativa resultat och trender finns.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/711-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Stockholmsenkäten 2018

§ 12
Protokoll från pensionärsrådet
HL 2018/4

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har tagit del av pensionärsrådets synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/4-18 Protokoll från pensionärsrådet 14 november 2018

§ 13

Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

HL 2018/5

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har tagit del av rådet för funktionshindersfrågors synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/5-19 Protokoll från rådet med funktionshinderfrågor 15 november 2018

§ 14
Protokoll från förvaltningsgruppen
HL 2018/6

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/6-20 Protokoll från förvaltningsgruppens 13 november 2018

§ 15
Anmälan av månadsrapport för oktober
HL 2018/3

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger anmälan av månadsrapporten för oktober 2018 till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/3-11 Månadsrapport för oktober 2018

§ 16
Anmälan av delegationsbeslut

HL 2018/344

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger sammanställningen av delegationsbeslut till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/344-11 Rapport delegationsbeslut 2018-10-11 till 2018-11-07

§ 17

Anmälan av inkomna skrivelser till nämnden

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Följande skrivelser som rubricerats som medborgarförslag anmäldes till stadsdelsnämnden.

Badet på Örnbergs brygga

Inkom 9 oktober 2018, dnr HL 2018/697

Förvaltningens svar daterat 15 oktober 2018 bilades.

Förslag om sommarcafé och odling i område vid Trekanten

Inkom 11 oktober 2018, dnr HL 2018/698

Förvaltningens svar daterat 17 oktober 2018 bilades.

Grillplats Hägerstensåsen

Inkom 22 oktober 2018, dnr HL 2018/710

Förvaltningens svar daterat 24 oktober 2018 bilades.

Förslag om hundrastgård Bredängsvägen/Slättgårdsvägen

Inkom 21 oktober 2018, dnr HL 2018/718

Förvaltningens svar daterat 24 oktober 2018 bilades.

Anlägg lekpark i Hägerstensåsens centrum

Inkom 23 oktober 2018, dnr HL 2018/719

Översänt till Trafikkontoret.

Förslag om textilåtervinning

Svar från Miljö- och hälsoskyddsnämnden, dnr HL 2018/546

Förslaget anmäldes som rubricerat medborgarförslag till stadsdelsnämnden 27 september 2018.

Förslag om att se över torget på Hägerstensåsen

Inkom 5 november 2018, dnr HL 2018/735

Översänt till Trafikkontoret.

§ 18

**Anmälan av rapporter, diarieförda ärenden samt
balanslista**

HL 2018/725

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HL 2018/725-2 A Rapporter till nämnden
- HL 2018/725-3 B Rapport över diarieförda ärenden 2018-10-11 till 2018-11-07
- HL 2018/725-4 C Balanslista över nämndärenden 2018

§ 19**Nämndens och förvaltningens frågor**

Stadsdelsdirektörens information

Anders Carstorp informerade om

- Trygghetsenkät för de som bor eller arbetar i Hägersten-Liljeholmen finns att besvara på "stockholm.se/hl/tillsammans"
- Ny naturlekplats "Mastparken" på Bryggvägen i Gröndal Strand.
- Familjerätt Sydväst tävlar om kvalitetsutmärkelsen 2018
- Förskolan Hattis testar skolplattformens närvarohantering.
- Medborgardialog i Liljeholmen och Västertorp

10 dec: Medborgardialog i Liljeholmen om trygghetsfrågor tillsammans med polisen kl. 16–18, som fortsätter med trygghetsvandring i Nybohov från kl. 18 och framåt.

18 dec: Medborgardialog i Västertorp: Vi är på plats tillsammans med polisen vid tunnelbanan i Västertorp med start kl. 17 för att ha dialog om trygghetsfrågor. Vi kommer också berätta om och visa de insatser vi gjort på platsen sedan närmiljövandringen i våras, med slyröjning, målning, anläggande av en hundrastgård, förbättrad belysning, ny gångväg med mera.

§ 20

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS kvartal 3 för 2018

HL 2018/666

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsnämnden ska enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) rapportera de gynnande beslut om insatser enligt respektive lagstiftning

Handlingar i ärendet

- HL 2018/666-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande
Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS
kvartal 3 för 2018
- HL 2018/666-2 Bilaga Balanslista ej verkställda beslut för
kvartal 3 2018

§ 21

Anmälan av sociala delegationens protokoll

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Anmäldes sociala delegationens protokoll från 15 november 2018.